

ЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ В РЕАЛІЗАЦІЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

***ПЕРШКО А.О., К.Е.Н., ДОЦЕНТ, С.Н.С.,
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ,
КОРОПОВА С.В., ЗДОБУВАЧ,
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ,
КОЗЛОВ В.Г., АСПІРАНТ,
ННЦ «ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ»***

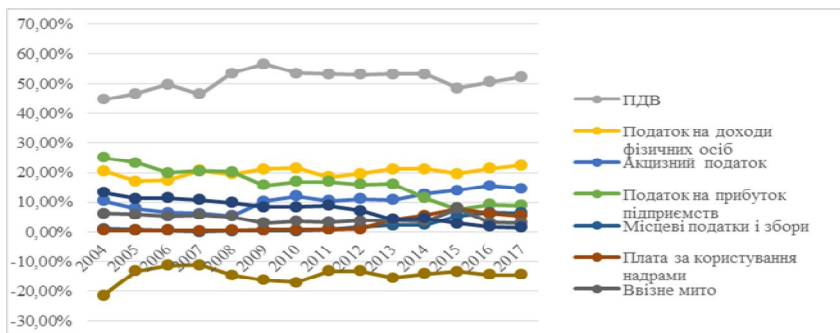
Нині в Україні питання податкової політики належать до найгостріших як в економічному й соціальному, так і в політичному контексті. Податкова політика України поєднала в собі принципи двох податкових систем, найбільш характерних для світової практики – європейської та американської. При цьому, якщо в європейській системі переважає обкладання обороту у формі податку на додану вартість, то в американській – прибутковий принцип оподаткування. Складність вітчизняної податкової політики визначена еkleктичним поєднанням обох зазначених систем з базовою метою – забезпечення максимального рівня податкових надходжень, як основної складової доходної частини бюджету.

Доходи державного бюджету України поділяються на [1]: податкові надходження; неподаткові надходження; доходи від операцій з капіталом; офіційні трансферти; державні цільові фонди.

Аналіз динаміки складу і структури доходів державного бюджету за 2010-2017 рр., свідчить про те, що найбільшим джерелом доходів були саме податкові надходження. У 2010 році даний показник становив 347986 млн. грн., у 2012 році знизився до 341165 млн. грн., у 2016 році – відбулося його зростання до 650782 млн. грн., а в 2017 р. величина податкових надходжень зросла до 828158,8 млн. грн., що на 27,2 % більше попереднього року. Причинами таких коливань є кризові явища, що спостерігаються в економіці країни та девальвація національної валюти, що призвела до номінального зростання доходів бюджету. Таким чином, спостерігаємо тенденцію до формування доходів державного бюджету за рахунок податкових надходжень, частка яких становить 80-85 %, тобто податкові надходження є найбільшою бюджетоутворюючою ланкою.

Питома вага непрямих податків у структурі податкових надходжень збільшилася з 53,5 % у 2014 році до 66,3 % у 2016 році та аж до 70 % у 2017 році. Прискорене зростання непрямих податків у

2015-2017 рр. відбулося під впливом інфляційного та девальваційного процесу, а також завдяки запровадженню у 2015 році тимчасового імпортного збору. Перенесення оподаткування на споживання є загальноєвропейським трендом з метою збільшення частки доходів та прибутків у розпорядженні платників податків [2]. У країнах із високим рівнем економічного розвитку структура оподаткування схиляється в бік прямих податків. Непряме оподаткування переважає в країнах із перехідною економікою – завдяки простоті й стабільності справляння, а обсяг прямого оподаткування зменшується внаслідок зниження загального рівня добробуту населення, збільшення кількості збиткових і нерентабельних підприємств. Таким чином, наявність у структурі оподаткування значної частки непрямих податків характеризує податкову систему як фіскально-спрямовану, а не соціально-орієнтовану [3]. 2015-2016 рр. характеризуються незначним зменшенням ПДВ у структурі податкових надходжень, проте 2015-2017 рр. питома вага ПДВ починає збільшуватися (рис. 1).

Рис. 1. Структура податкових надходжень до державного бюджету за 2017 рік

Джерело: за даними [4, 5].

При цьому питома вага відшкодування ПДВ збільшилася з 21,61 % у 2004 р. до 52,41 % у 2017 р. У доходах державного бюджету України переважають непрямі податки – їх питома вага у всіх податках за аналізований період складає у середньому 68 %, з них найбільша доля належить податку на додану вартість (ПДВ) – близько 49 %. Це зумовлено в кризових умовах посиленням фіскальної функції непрямих податків, що спричиняє збільшенням податкового навантаження на споживання.

Податкова політика формується на політичній арені, і це багато в чому ускладнює її застосування для стабілізації економіки та зростання податкових надходжень до бюджетів. В цьому сенсі важливим питанням залишається функціонування податкової політики як самостійної функції державного управління. Проте, на наш погляд, запроваджувати стимулюючі заходи податкової політики недоцільно через наявність часового лагу між моментом їх впровадження та отриманням кінцевого результату. Тому на найближчу перспективу податкова політика в Україні має носити стабілізаційний характер, а будь-які радикальні зміни доцільно вносити після стабілізації економічної ситуації.

Література.

1. Податкова політика України: [навчальний посібник] / П.В. Мельник, З.С. Варналій, Л.А. Тарангул [та ін.] ; за ред. П.В. Мельника. – К. : Знання України, 2011. – 505 с.

2. Напрями формування податкової політики України в контексті фіскальної децентралізації та розширення бази оподаткування: [монографія] / А.І. Крисоватий, О.М. Десятнюк, Л.П. Амбрик, С.Д. Герчаківський, В.І. Дмитрів; ред.: А. І. Крисоватий, О.М. Десятнюк; Терноп. нац. екон. ун-т. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 181 с.

3. Податкові механізми відновлення соціально-економічного розвитку в контексті реформи 2016 року. URL: <http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/podatkovimehanizmu-f6424.pdf>.

4. Офіційний сайт Державного комітету статистики – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>

АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ

***РОМАНАШЕНКО М.О., СТУДЕНТКА*,
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА***

Однією з центральних проблем у здійсненні соціально-економічних і політичних реформ є впорядкування відносин між людьми, що включені у різноманітні ланки системи управління. Все більше управління людськими ресурсами визнається як одна з

---

* Науковий керівник – Красноруцький О.О., д.е.н., професор